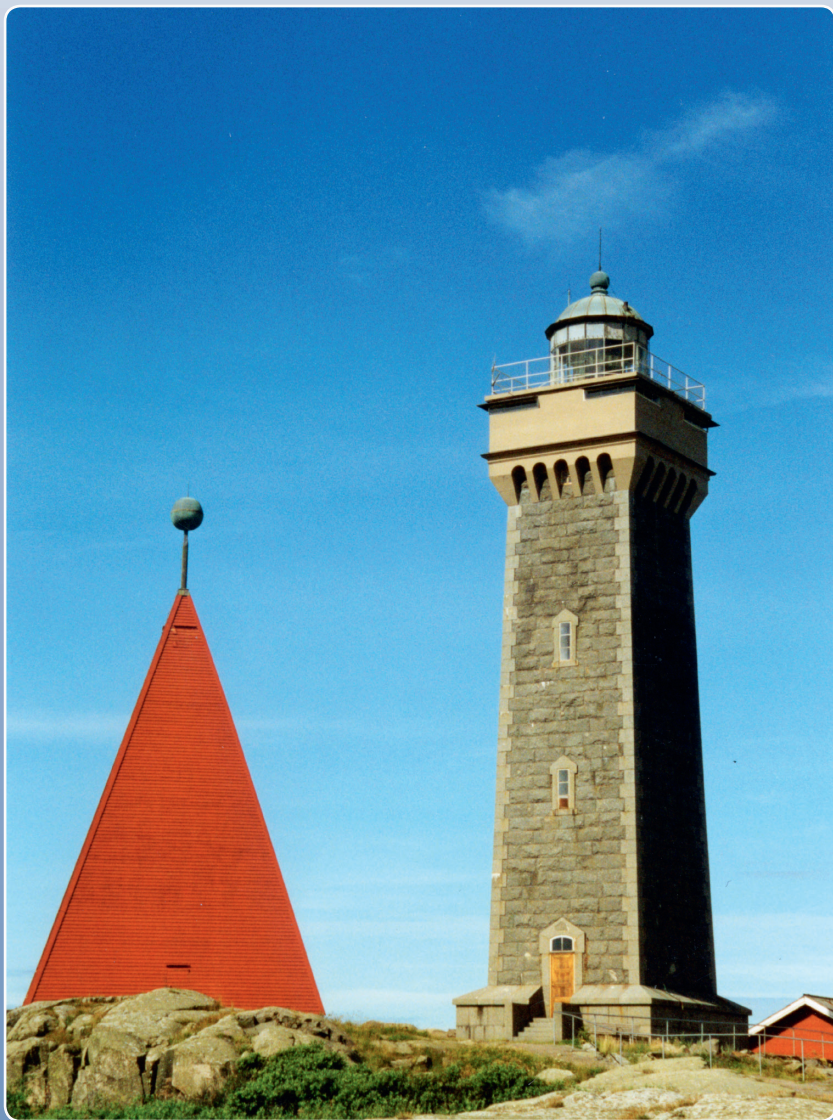

Svenska
Fyrsällskapet
www.fyr.org

Svenska fyrplatser

- en del av vårt kulturarv

Vinga

Vinga

Karaktär: Fl(2) 30s. Svenskt nr: 754700.

Position: N 57 38, O 11 36.

Internationellt nr: C 0565.

”Hvinge hör Danmark till” är inhugget på en bergsplåtå mitt på Vinga. Allt sedan 1200-talet har dock Vinga tillhört Sverige och haft stor betydelse för sjöfarten till Göteborg. År 1606 gav Karl IX instruktioner om att montera sjömärken ytterst bland klipporna utanför Elfsborg (Hisingen) i Sveriges västra skärgård så att sjöfarande kunde angöra hamnar även i mörker. Märken och veter (vägvisare) uppsattes då på Vingh (Vinga) och Galterö. De skulle monteras så att man lätt kunde hugga dem neder om dansken anföll.

Vingas första fyr (den södra) byggdes 1841 och tändes 15 november. Skenet syntes 3½ mil. Detta var den första linsfyren i Sverige. Den norra fyren byggdes 1854 och Vinga hade därefter fram till 1890 två fyror, s.k. dubbelfyror.

Nuvarande fyr (ritad av Emil Karlsson) byggdes 1890 av porfyrit som bröts på ön. Den förste fyrmästaren för nya fyren var Carl Gunnar Taube, pappa till Evert Taube. När den nya fyren tändes släcktes de två tidigare fyraryna. På fundamentet av 1841 års fyr uppfördes en lotsutkik, 1854 års fyr revs och lanternin med lins flyttades till Hävringe. Grunden från 1854 års fyr finns kvar i närheten av nuvarande fyr.

Fyrlinsen från 1890 används fortfarande och är en av Sveriges fyra största fyrlinsler. Linsen roterar på kullager och fyrljuset alstrades först av en fotogenlampa med 5 veckor. Fyren elektrifierades 1948 och hade tidvis den starkaste lampan (2000W) som installerats i Sverige.

Ett sjömärke (båk) uppfördes på Vinga 1606 men brändes ner av danskar 1644. Ett nytt rödmålat sjömärke byggdes c:a 1650. Det ersattes c:a 1710 av ett pyramidformat utkikstorn av trä och 1802 av en ny pyramidformad träbåk. Den träffades av blixten och brann ned 1856 men ersattes 1857 av den nuvarande båken.

En s.k. optisk telegraf användes 1839-1881. Den kunde avläsas med kikare från Nya Varvet och bestod av en ställning med 10 rörliga c:a 1 m kvadratiska luckor som visade olika teckenkombinationer.

Ett museum om Vinga och Taube finns i den gamla fyrmästarebostaden där Evert Taube, som föddes 1890, bodde och gick i lotsbarnsskola. I sin bok ”Jag kom med ett brusande hav” berättar Evert om sitt barndoms Vinga.

Tidigaste fyr år: 1841
Nuvarande fyr år: 1890
Automatiserad år: 1974
Avbemannad år: 1974
Tornets höjd: 29 m
Lyshöjd över havet: 46 m
Lysvidd: 25 nm

Original optik: 3:e ordn. (1000 mm) dioptrisk trumlins 5 fack à 72° med folierade glasspeglar ovanpå linsen, tvåvekgig mekanisk rovoljelampa

Nuvarande optik: 1:a ordn. (1840 mm) dioptrisk planlins med bulls-eye och 17 inslipade dioptriska och katadioptriska ringar ovanför och nedanför, 16 fack à 22,5°, roterande, F. Barbier Cie år 1890, linshöjd 1590 mm.

Fyrapparat: 2x1000 W 120 V lampa, elklipp.

Övrig utrustning: Sjökabel, diesel.

Byggnadsmaterial: Sten

Tornets färg & form: Fyrkantigt torn med grov och finhuggen sten.

Fyrplatsbostäder: Tre hus med totalt fyra lägenheter och vindsrum samt även ett antal lotshus. Fyra hus upplåtna med nyttjanderätt, ett till "Winga Vänner", två till Göteborgs Hamn AB och ett till Stena Line AB.

Ägare: SjöV äger fyren och två bostadshus på f.d. lotsplatsen.

Kontaktperson: Winga Vänner visar fyr/fyrplats, se hemsidan för mer info, www.wingavanner.se eller tel 0703-666060, e-mail guidning@wingavanner.se.

Skydd enligt lag: Under sommaren är ett kioskcafé öppet i hamnen. Statligt byggnadsminne 1978, fyren och båken. Förslag om ökat byggnadsminne för hela ön.

Vägbeskrivning:
C:a 10 nm från Göteborg. God hamn med många platser. Båttransport året runt från Hönö/Fotö. För mer info se www.wingavanner.se eller tel 0703-666060.

Foto: Esbjörn Hillberg: Omslagsbild och bilder sid. 4
Lennart Larsson: Bilder sid. 2 och 3

Fyrar i närheten av Vinga

Pater Noster

Trubaduren

Vinga östra övre

Tistlarna

Valö

Hur blir jag medlem i Svenska Fyrsällskapet?

Svenska Fyrsällskapet, bildat 5 oktober 1996, är en ideell allmännyttig förening öppen för alla. Du är välkommen som medlem och att delta i våra aktiviteter som du också kan läsa om på vår hemsida www.fyr.org. Vi arrangerar årligen 25-30 föredrag samt kortare och längre fyrresor.

Som medlem får du vår tidning Blänket fyra gånger per år. Tidningen är fylld med artiklar och gammalt och nytt om våra fyrar.

Årsavgift för enskild medlem är 200:-, för företag 1000:- och för föreningar 250:-. Avgiften betalas in på PGkonto nr 1968 420-8. Uppge dina kontaktuppgifter såsom adress, telefonnummer och email på talongen så att vi kan uppdatera vårt medlemsregister.

Kontaktperson: Esbjörn Hillberg 031-972148, esbjorn@hillberg.com